

2023Z21019

Vragen van het lid **Joseph** (Nieuw Sociaal Contract) aan de Minister voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen over *de Openbaarmaking interne adviezen aan bewindspersoon rond invaren d.d. 8 december 2023 (Kamerstuk 32 043, nr. 628) in het kader van de Wet toekomst pensioenen* (ingezonden 27 december 2023).

Vraag 1

Kunt u bevestigen dat de landsadvocaat in 2011 heeft aangegeven dat er vier «toetsen» moeten worden doorlopen bij invaren om te beoordelen of zo'n inbreuk in de eigendomsrechten in de zin van het EVRM in juridische zin houdbaar is?¹

Vraag 2

Kunt u in lijn met «toets 1» van de landsadvocaat onderbouwen dat invaren in de Wet toekomst pensioenen (Wtp) van algemeen belang is?

Vraag 3

Kunt u in lijn met «toets 2» van de landsadvocaat aangeven in hoeverre er noodzaak is voor invaren in de Wtp?

Vraag 4

Kunt u in lijn met «toets 3» van de landsadvocaat aangeven in hoeverre er reële alternatieven voor invaren in de Wtp zijn?

Vraag 5

Kunt u in lijn met «toets 4» van de landsadvocaat aangeven hoe de effecten van invaren in de Wtp in ogeschouw zijn genomen?

Vraag 6

Kunt u bij de beantwoording van bovenstaande vragen (2 t/m 5) het antwoord volledig opschrijven, zodat het antwoord zelfstandig leesbaar is?

Vraag 7

Indien invaren volgens u in lijn met de vier “toetsen” van de landsadvocaat van algemeen belang kan zijn, er noodzaak voor invaren kan zijn en er volgens u geen reële alternatieven zijn, kunt u dan aangeven waarom invaren

¹ Kamerstuk 32 043, nr. 628, bijlage «Openbaarmaking deel 1 – maart 2011», p. 1–2.

in geval van pensioenregelingen bij verzekeraars niet voorzien is met de invoering van de Wtp?

Vraag 8

Kunt u bevestigen dat er ook een memo was van een «ingroeivariant», waarbij invaren niet nodig is en wel langzaam wordt toegebogen naar een stelsel op basis van persoonlijke pensioenvermogens?²

Vraag 9

Kunt u bevestigen dat deze ingroeivariant volgens de notitie «een sierlijk alternatief» zou kunnen zijn voor invaren, waarbij ook is aangegeven dat «Een bijkomend voordeel is dat hierdoor de complexe operatie van invaren wordt omzeild»?

Vraag 10

Kunt u bevestigen dat in de toelichting bij de ingroeivariant is aangegeven dat er bij de ingroeivariant niet tot in lengte van jaren twee losstaande contracten naast elkaar bestaan, omdat de nieuwe opbouw voor pensioendatum weer instroomt bij de opgebouwde rechten?

Vraag 11

Kunt u bevestigen dat bij zo een ingroeivariant dus feitelijk ook geen «gesloten» fonds (van niet ingevaren rechten) ontstaat?

Vraag 12

Kunt u bevestigen dat er in de toelichting bij de ingroeivariant is aangegeven dat bij niet invaren de voordelen van de dubbele transitie niet hoeven komen te vervallen doordat het voordeel van sneller indexeren van de opgebouwde aanspraken en rechten ook binnen het financiële toetsingskader (ftk) kan worden bewerkstelligd bij verlaging van de indexatiegrens van 110% naar 105%?³

Vraag 13

Kunt u aangeven welke stukken over de Wtp de landsadvocaat heeft verkregen van de regering om tot zijn advies betreffende invaren in juni 2020 te komen?

Vraag 14

Kunt u aangeven of de landsadvocaat bij het schrijven van zijn recente adviezen over de Wtp bewust op de hoogte was van de ingroeivariant als alternatief voor invaren?

Vraag 15

Kunt u bevestigen dat volgens de duiding van het advies van de landsadvocaat een absolute noodzaak zal moeten worden aangetoond met betrekking tot het invaren van de reeds opgebouwde rechten, waarbij een belangrijke vraag is of er reële alternatieven zijn, omdat er anders sprake is van een inbreuk op individueel eigendomsrecht?⁴

Vraag 16

Denkt u dat, gegeven dat de Wtp ook een ingroeivariant mogelijk had kunnen maken, er bij de totstandkoming van de Wtp sprake was van een absolute noodzaak tot het mogelijk maken van invaren voor pensioenfondsen?

Vraag 17

Kunt u aangeven waarom de regering de ingroeivariant niet in plaats van invaren heeft opgenomen in de Wtp?

² Kamerstuk 32 043, nr. 628, bijlage «Openbaarmaking deel 3 – jan. – feb. – mrt. – april 2013 – juli en aug. 2018 – jan. en mei 2020», p. 48.

³ Kamerstuk 32 043, nr. 628, bijlage «Openbaarmaking deel 3 – jan. – feb. – mrt. – april 2013 – juli en aug. 2018 – jan. en mei 2020», p. 48, 79.

⁴ Kamerstuk 32 043, nr. 628, bijlage «Openbaarmaking deel 1 – maart 2011», p. 1–2.

Vraag 18

Kunt u aangeven waarom de regering de ingroeivariant niet als alternatief voor invaren heeft opgenomen in de Wtp?

Vraag 19

Vindt u het voor de deelnemers wenselijk dat de Wtp in het geval een pensioenfonds door omstandigheden niet kan invaren aanstuurt op een «gesloten» fonds van bestaande rechten, terwijl er ook een ingroei-alternatief mogelijk gemaakt had kunnen worden?

Vraag 20

Kunt u bevestigen dat in de toegestuurde notities is gewezen op de ambtelijke conclusie dat het mogelijk en wenselijk is om na stelselwijziging alleen nog een fiscaal premiemaximum te gebruiken, ofwel enkel te begrenzen op premie?⁵

Vraag 21

Kunt u aangeven waarom er met de komst van de Wtp besloten is om in het geval van niet invaren van bestaande rechten, toch nog de fiscale maxima op toeslagen (indexaties) op bestaande rechten te handhaven?

Vraag 22

Kunt u bevestigen dat in de toegestuurde notities staat dat door «het aantrekkelijker maken van het ftk contract door snellere indexatie mogelijk te maken de overstap naar een nieuw contract wat minder aantrekkelijk zal zijn»?⁶

Vraag 23

Kunt u aangeven of er in de Wtp bewust voor gekozen is om de toeslageregels voor bestaande rechten die in het ftk blijven streng te houden en wat de rationale daarachter was?

Vraag 24

Bent u bereid de toeslageregels en fiscale maxima op toeslagen voor rechten die achterblijven in het ftk alsnog te versoepelen, en zo niet, waarom niet?

Vraag 25

Kunt u bevestigen dat er een memo is waarin staat dat De Nederlandsche Bank (DNB) heeft aangegeven dat de buffer van pensioenfondsen onder artikel 129 Pensioenwet ten goede moet komen aan de op het moment van de transitie bestaande pensioenaanspraken en -rechten en dus niet gebruikt kan worden voor toekomstige aanspraken en rechten?⁷

Vraag 26

Kunt u bevestigen dat er in de nu gepubliceerde memo's in de periode 2018 tot en met 2020 door de ambtenaren en de pensioensector nog steeds twijfel wordt uitgesproken of invaren wel wenselijk is en niet een te groot risico is en de vrees bestaat dat invaren kan worden aangemerkt als «inbreuk op een eigendomsrecht in de zin van het Europees recht»?⁸

Vraag 27

Kunt u bevestigen dat in de Nota recente uitspraken Allianz en AFM/invaren van 30 januari 2020 is aangegeven dat het helemaal schrappen van individueel bezwaarrecht juridisch lastig zal zijn omdat dit kan kwalificeren als een inbreuk op eigendomsrecht die moeilijk te rechtvaardigen is, omdat de deelnemer dan geen zeggenschap meer heeft over zijn opgebouwde aanspraken- en rechten en dat het daarnaast lastig zal zijn om individueel

⁵ Zie bijvoorbeeld Kamerstuk 32 043, nr. 628, bijlage «Openbaarmaking deel 3 – jan. – feb. – mrt. – april 2013 – juli en aug. 2018 – jan. en mei 2020», p. 23.

⁶ Kamerstuk 32 043, nr. 628, bijlage «Openbaarmaking deel 3 – jan. – feb. – mrt. – april 2013 – juli en aug. 2018 – jan. en mei 2020», p. 49.

⁷ Kamerstuk 32 043, nr. 628, bijlage «Openbaarmaking deel 3 – jan. – feb. – mrt. – april 2013 – juli en aug. 2018 – jan. en mei 2020», p. 22.

⁸ Zie bijvoorbeeld Kamerstuk 32 043, nr. 628, bijlage «Openbaarmaking deel 3 – jan. – feb. – mrt. – april 2013 – juli en aug. 2018 – jan. en mei 2020», p. 42, 49.

bezwaarrecht, dat al lang in de pensioenwet verankerd is, te wijzigen of te schrappen?⁹

Vraag 28

Kunt u bevestigen dat er een memo is over het juridisch kader en de houdbaarheid van de verplichtstelling waarbij genoemd wordt dat het Europese Hof vindt dat vijf solidariteitskenmerken met name van belang zijn, waaronder de indexatie van de pensioenen voor het behoud van hun waardevastheid?¹⁰

Vraag 29

In hoeverre denkt u, gezien de discussies over de Wtp in de Tweede en Eerste Kamer en de recent bekend gemaakte transitieplannen, dat er bij pensioenfondsen in de praktijk aan deze voorwaarde van indexatie van pensioenen voor het behoud van hun waardevastheid gaat worden voldaan in de uitkeringsfase in de solidaire en flexibele regeling?

Vraag 30

Kunt u deze vragen een voor een en voor 14 januari beantwoorden in verband met het debat dat nu op 17 januari gepland staat?

⁹ Kamerstuk 32 043, nr. 628, bijlage «Openbaarmaking deel 3 – jan. – feb. – mrt. – april 2013 – juli en aug. 2018 – jan. en mei 2020», p. 4–6.

¹⁰ Kamerstuk 32 043, nr. 628, bijlage «Openbaarmaking deel 3 – jan. – feb. – mrt. – april 2013 – juli en aug. 2018 – jan. en mei 2020», p. 35.